

ב"ה

פרשת ויצא

ויפגע במקום

בראשית כח, יא.

המלאכים הם אלו שחיפשו את יעקב

מובא בזהר¹ בביאור החילוק בין הפסוק "ויפגעו בו מלאכי אלקים" שנאמר כש"יעקב הלך לדרכו" בבואו מתָרְן לאחרי גמר עבודתו, להפסוק² "ויפגע במקום" שנאמר ביעקב בלכתו לתָרְן:

"תא חזי כד נפק יעקב למיהך לחרן בלחודוי הוה דלא אינסיב מה כתיב ויפגע במקום . . השתא דאנסיב והוה אתי בכלהו שבטין, כביכול משריין עלאין פגעין בי' ואתחננו לי', דכתיב ויפגעו בו, אינון אהדרו למפגע בי'. בקדמיתא איהו ויפגע במקום, השתא אינון ויפגעו בו . . בקדמיתא בלילה בחלמא, השתא בחיזו דעינא וביממא".

[בוא וראה כשיצא יעקב ללכת לחרן, היה לבדו, שלא נִשָּׂא. מה כתוב? ויפגע במקום. . . כעת שִׁנְשָׂא, והיה בא עם כל השבטים, כביכול המחנות העליונים פגשו בו והתחננו לו, שכתוב ויפגעו בו. הם חזרו להפגש בו. בראשונה – ויפגע הוא במקום, וכעת הם – ויפגעו בו. . . בראשונה בלילה בחלום, וכעת במראה העין וביום"].

כלומר: כאשר יעקב היה קודם העבודה, ורק הוא לבדו – הוצרך לילך ולחפש כו' עד ש"ויפגע במקום". ולא עוד אלא שגם לאחרי זה לא היה מראה הסולם אלא בחלום; אבל בבואו מתָרְן לאחרי עבודתו, ביחד עם בניו (שנקראים בכתוב³ בשם "אחיו"), באופן ד"מטתו שלימה", וביחד עם כל עבודתו ופעולתו עד למטה מטה, שזהו

¹ ח"א קסה, א.

² ויצא כח, יא.

³ שם לא, מו ובפרש"י.

ענין ה"צאן"⁴ - אזי אינו צריך לחפש כו', אלא אדרבה: מחפשים אותו, כמו שכתוב "ויפגעו בו מלאכי אלקים". ולא עוד אלא שאין זה בחלום, אלא בהקיץ.

והענין בזה על פי חסידות – כידוע⁵ בענין אתערותא דלעילא שבאה כדי לעורר אתערותא דלתתא, שאינה אלא באופן מקיף, ולא יודעים אם יהיה לה קיום, ויש צורך בכמה השתדלויות כו'; מה שאין כן כשישנה אתערותא דלתתא, ועד שנעשה "אתר שלים"⁶ – הרי זה ממשיך ומכריח כביכול את האתערותא דלעילא שבערך האתערותא דלתתא, ולאחרי זה גם את האתערותא דלעילא שלמעלה מהאתערותא דלעילא שבערך לאתערותא דלתתא.

וזהו כללות ההוראה בהנוגע לכל אחד ואחת בעבודה בפועל:

כל זמן שיהודי עובד עבודתו בנוגע לעצמו, הנה ככל שתגדל מעלתו ומעלת עבודתו, הרי כל זמן שהוא יחיד, אזי הסדר הוא באופן ד"ויפגע במקום", היינו, שצריך להשתדלות כדי לפגוע ולפעול במקום, וגם לאחרי ההשתדלות כאשר סוף כל סוף פוגע במקום, הרי זה רק באופן של חלום;

אבל כאשר יהודי עובד עבודתו להעמיד עוד יהודי, עוד יהודי ועוד יהודי, וממלא שליחותו באופן המתאים להשליחות שהוטלה עליו, מבלי הבט על כך שהשליחות שלו היא ב"תְּרַן", רחוק מארץ ישראל – אזי אופן ההמשכה מלמעלה הוא באופן ד"ויפגעו בו מלאכי אלקים", שאינו צריך לחפש ולהשתדל כו', כיון שמלמעלה מציעים לו עזר וסיוע בעבודתו ובמילוי כל צרכיו, ולא בחלום אלא בהקיץ כו'.

וענין זה נוגע לכל אחד ואחת מישראל, כולל גם יושבי אוהל – שגם מהם נדרשת העבודה בעולם, כל אחד לפי ענינו ולפי השליחות שמטילים עליו, ובלשון חכמינו ז"ל⁷ (המובא לעיל בהמאמר⁸) "שגזר עליה אדם הראשון כו'", באיזה "ארץ" ובאיזה קו תהיה התעסקותו.

---

⁴ ראה תו"א ויצא כג, ג. תו"ח שם לח, ב. וישלח לט, ג ואילך.

⁵ לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. שה"ש כב, ב ואילך.

⁶ חז"ג צ, סע"ב.

⁷ ברכות לא, א.

⁸ לעיל ע' 173 ואילך.

וזוהי נקודת הענין שראינו אצל רבותינו נשיאינו שהדגישו ותבעו ביותר את העבודה עם הזולת, ובאופן שאין נקי מעבודה זו – שכן, ככל שתגדל העבודה בעצמו, הרי זה על דרך הענין ד"ויפגע במקום" לגבי הענין ד"ויפגעו בו מלאכי אלקים" שנעשה על ידי העבודה עם הזולת.

קטע משיחת יום ג' פ' לך לך, ד' מרחשון, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשכ"א ח"א ע' 187.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה